

Vi återskapar livsmiljöer och utvecklar nya metoder

Sveriges största våtmarksrestaurering är bara en del av det proaktiva miljöarbetet som Kaunis Iron bedriver. I skogarna runt dagbrottet återställs våtmarker och skogsmark för att passa till exempel orkideér, tretåig hackspett och storspov.

Sedan flera år pågår Sveriges största våtmarksrestaurering i Pajala kommun, intill Kaunis Irons dagbrott i Kaunisvaara återställs skogsmark till våtmarker. Mark som tidigare dikats ur för att just bli skogsmark. Nu dämmer Kaunis Iron i stället upp markerna och tar bort träden. Totalt handlar det om svindlande 826 hektar där vi återställer våtmark och veteraniserar skog.

Lars Wallgren är miljö- och hållbarhetsstrateg på Kaunis Iron:

– Varför gör vi det här, kan man undra. Svaret rymmer två delar. Dels kompenserar vi för den mark vi redan tagit i anspråk och det påverkansområde vi har. Den mark som påverkas runt i kring industriområdet. Dels är det kompensation i förväg för de marker vi tar i anspråk och det område utanför gruvområdet som vi kommer att påverka vid öppnande av fler fyndigheter.

Arbetet sker i samverkan med professionella biologer och Länsstyrelsen som aktiv tillsynsmyndighet. Biologerna tar fram åtgärdsprogrammen tillsammans med oss på Kaunis Iron som sedan Länsstyrelsen godkänner, och slutbesiktigar när arbetet är klart. Med tanke på marknadsläget och den utdragna tillståndprocessen kopplar vi nu arbetet tydligare till tidplanen för utvidgningen av gruvverksamheten. Restaureringarna görs fortfarande i förväg, ett till tre år innan projektaktiviteterna startar, men nu i en takt som följer projektets utveckling och säkerställer att vi är redo när nästa steg tas.

Det är naturvärden som kartlagts. Det gäller både växt- och djurliv, där fokusarter identifieras. Storspov, hackspettar och olika arter av orkidéer bland annat. I närområdet runt gruvan så pågår det just nu restaureringar för bland annat mindre hackspett och tretåig hackspett.

– Vi skapar en skogsmark med döda träd som passar för att de ska hitta rätt föda, berättar Wallgren.

I miljöarbetet ringbarkar vi träd, simulerar blixtnedslag och naturvårdsbränner. Allt för att det ska bli en skog som bland annat hackspettarna ska trivas i. På samma sätt skapar de också öppna fält på delar av marken där Storspoven gillar att häcka, där de kan se räven i tid. Under arbetet ser vi över hur buller kan minskas och hur vi kan undvika att störa under häckning – allt utifrån en försiktighetsprincip.

Fokus här ligger på biologisk mångfald. Men, ja, våtmarker sägs vara gynnsamma för att binda koldioxid.

– Vi återställer gammal dikad våtmark och återskapar livsmiljöer, säger Wallgren.

Vi har till exempel planterat in orkidéer från sandmagasinet till en av de restaurerade våtmarkerna norr om gruvan. Innan skogsmarken omvandlas till våtmark avlägsnas träden. Det blir timmer till sågverk, massaved till pappersindustrin och ris som flisas till värmeverk. Men, det blir också material som cirkulärt återanvänds i arbetet med uppdämningen av vattnet. Jyrki Vaattovaara, fälttekniker och specialist inom våtmarksrestaurering:

– Vi använder det jag kallar "bävermetoden". Vi använder så mycket vi kan av det material som finns naturligt i området för att dämna upp vattnet.

I arbetet samlas stammar, kvistar, trädtoppar, torv, jord och stenar. Det är det mest effektiva att använda det som ändå blir över efter att vi avverkat skogen. Tanken är att göra det cirkulärt, att slippa onödiga transporter av material till fördämningarna. Arbetet har delvis utvecklats till en testbädd för nya metoder.

– Vi utgår från redan beprövade metoder och utvecklar dem under arbetets gång, så det är nästan lite forskning i det vi gör.

Samma metod funkar inte på alla platser, så det blir ofta specifika lösningar för varje plats. Hela tiden så hållbart som möjligt. Bland annat används risbäddar på skogsvägarna för att skona marken där arbetet pågår med stora maskiner. Vi vill spara naturen också så mycket vi kan, konstaterar Jyrki Vaattovaara.

Läs mer om vårt miljöarbete i vår Miljörapport <https://www.kaunisiron.se/hallbarhet/hallbarhetsrapportering-och-certifieringar/>

Kontakt

Hans Djurberg

Hållbarhetschef Kaunis Iron

Telefon: 070-640 65 89

E-post: hans.djurberg@kaunisiron.se

Bifogade bilder

Våtmark 1